

Saarna 18.3.2017 Teneriffan suomalaisen evankelis-luterilaisen seurakunnan juhlamessussa Anglikaanisessa kirkossa:

Kaksia kasvoja kaihtaen!

Luterilaisuus näkyy mm. osallistumisena ja sosiaalisena vastuuna!

Noin kolmasosa suomalaisista voidaan luonnehtia elämäkatsomukseltaan vahvasti luterilaisiksi, riippumatta siitä, mitkä heidän teologiset uskomuksensa täsmällisemmin ovat, kuinka usein he osallistuvat jumalanpalveluksiin tai kuu-luvatko he kirkkoon. Kirkon tutkimuskeskuksen nelivuotisjulkaisu ”Osallistuva luterilaisuus - Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2012–2015” osoitti, millaista on nykypäivän suomalaisten luterilaisuus.

Luterilaisuuden kätkeyty vaikutus heijastuu suomalaisten arvoissa – lyhyt peilaus Teneriffan ev. lut. seurakunnan toimintaan

Luterilaisuuden kätkeyty ja epäsuora vaikutus näkyy suomalaisten elämässä ja heijastuu heidän arvoissaan. Tutkimuksen mukaan luterilaiset arvot ovat vahvasti yhteisöllisiä. Niissä korostetaan yhteiseen hyvään pyrkimistä, vastuun kantamista toisista ihmisistä, työtä kutsumuksena ja palveluna sekä lasten kasvattamisen tärkeyttä. - Sopii erityisen hyvin tänne omaan seurakuntaamme Teneriffalla!

Den närvarande kyrkan beskriver kyrkan som en rätt statisk institution som ger medlemmarna trygghet, även om förändringarna i omvärlden beaktas i strategin: ”Det nya millenniets europeer fäster sig inte andligt eller geografiskt vid någon viss plats. Deras kyrka ger vila och skydd, men erbjuder också en möjlighet att finna nya riktningar, nya mål och nytt resesällskap!”

I visionen i *Vår kyrka* får medlemmarna för första gången en central position i strategin. När visionen förverkligas inser medlemmarna kyrkans värde och hör Guds röst i kyrkan. Omvänt kan man konstatera att när uppmärksamheten fästs vid medlemmarna, talar man inte längre om alla finländare eller om människor i allmänhet på samma sätt som i *Den närvarande kyrkan*. I strategin *Vår kyrka* är tanken om folkkyrkan inte längre lika starkt närvarande.

Tutkimuksen mukaan arvomaailmaltaan luterilaisimmilla ihmisillä osallistumista hyväntekeväisyys- ja avustustyöhön (jota olen täällä erityisen runsaasti nähnyt!) motivoivat erityisesti kansalaisvelvollisuus, kristityn velvollisuus ja kutsumus. Esimerkiksi luterilaisen arvomaailman omaksuneet lahjoittavat hyväntekeväisyyteen keskimäärin 250 euroa vuodessa, kun muiden suomalaisten vastaava lahjoitussumma on noin 150 euroa.

Suomalaiset suhtautuvat hyvin myönteisesti myös kirkon julkiseen näkymiin ja läsnäoloon yhteiskunnassa. Näin on erityisesti silloin, kun kirkon katsotaan toimivan ihmisten hyväksi, tai kirkko ylläpitää suomalaisille tärkeitä tapoja ja perinteitä. Kuten merkittävällä tavalla täällä Teneriffalla!!

Man anser att kyrkan fortfarande har en stark ställning i det finländska samhället, men att den klart håller på att förändras: ”Trots att kyrkans ställning fortfarande är stark är den lutherska enhetskulturens tid förbi.” Perspektivet förändrades däremot och man betraktade kyrkan som världsomspännande: ”Kyrkans medlemmar ser sig själva som en del av den världsvida kristna kyrkan...”!

Suomalaiset suhtautuvat hyvin myönteisesti kirkolliseen työhön yhteiskunnan organisaatioissa, joissa työskentelevät muun muassa sairaala-, vankila- sekä sotilaspapit. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa on noin neljä miljoonaa jäsentä. Suomen suurin uskonnollinen yhteisö on mukana ihmisten elämän arjessa ja juhlassa ja pitää esillä kristillisiä arvoja (yhteiskunnallisessa keskustelussa).

Visionen i *Vår kyrka* uttrycker kyrkans missionsuppgift på ett sätt som beskriver en dubbelriktad rörelse. Dels kommer man till kyrkan för att finna svar på livets stora frågor, dels går man ut ur kyrkan för att tjäna i Guds värld. Man kommer till gudstjänsten för att möta Gud och går därifrån ut i världen för att tjäna sina medmänniskor. Sändningsorden i slutet av gudstjänsten uttrycker detta på ett konkret sätt: Gå i frid och tjäna Herren och era medmänniskor med glädje.

(I visionen i *En mötande kyrka* ligger på kyrkans enskilda medlem med sina upplevelser och erfarenheter. Av detta följer att medlemmen också upplever kontakten med kyrkan som betydelsefull. Det här är första gången som begreppen upplevelse och betydelse tas upp som centrala element i kyrkans strategier.)

I stället för folkkyrkan lyfter Vår kyrka och En mötande kyrka fram tanken om en världsomspännande kyrka som verkar i de lokala församlingarna. Också här i Tenerife!

Evankeliumiteksti tänään osoittaa ihmisten käsittämättömän epäuskon määrän. Toisaalta uskotaan ja toisaalta taas ei. Epäilevä usko ei ole epäuskoa, vaan epäuskoa on olla näkemättä Jeesusta Jumalan Poikana.

Jeesus oli opettanut ja tehnyt tunnustekoja ja ihmeitään todistaakseen Jumalan valtakunnasta, ja lopputuloksena kaikesta oli miltei täydellinen epäonnistuminen. Vain harvat ja valitut, Pietari ja Johannes, uskoivat, ja hekin tulisivat

hänet viimeisinä hetkinä kieltämään. Kukaan – sen enempää hallitusmiehet kuin fariseuksetkaan – ei oikein uskaltanut uskoa, vaikka halua ja tahtoakin olisi ollut. Se olisi ollut liian suuri muutos heidän elämäänsä. He olisivat menettäneet sosiaalisen statuksensa ja kasvonsa roomalaisessa yhteiskunnassa (jossa juutalaisilla oli muutenkin tarpeeksi vaikeaa ylläpitää omia traditioitansa), ja siitä seurannut häpeä olisi ollut heille ja heidän perheilleen liian raskas kantaa.

Johanneksen kirjoitus miehistä, jotka pelkäsivät enemmän esimiehiään kuin Jumalaa, kertoo mielestäni meidän ihmisten kahdesta puolesta. Siitä, mitä jokainen ajattelee syvällä sisimmässään ja siitä, mitä kukin näyttää ulospäin. Kyllä evankeliumitekstin miehet näkivät ja ymmärsivät Jeesuksen puheet ja teot, eivät he olleet tyhmiä. Uskonnollispoliittisesti korkeille paikoille ei vielä nykyäänkään nousta (ainakaan tavallisesti) typeryydellä ja joutavilla ansioilla.

Muistan, miten erään joulun jälkeen uutislähetyksessä esiintyi turhautunut mies, YK:n hätäavun koordinaattori Jan Egeland: ”Emmekö me rikkaat voisi myöntää olevamme rikkaita? Emmekö huomaa, millaisessa yltäkylläisyydessä saamme elää? Miksi kehitysapumme on niin alhaisella tasolla? Emmekö voisi edes joulun aikaan hyvää osaamme myöntää ja tehdä jotain konkreettista osattomampien maiden hyväksi?”

Hänen purkauksensa aiheutti Aasian katastrofi. Tapaninpäivänä maanjäristyksen aiheuttama hyökyaalto oli pyyhkäissyt yli maailman köyhimpien kylien, yli turistien suosimien paratiisisaarten ja yli ihmisten käsityskyvyn.

Kyseessä oli lähihistorian suurin luonnonkatastrofi ja edessä mittavin avustusoperaatio kautta aikojen. Suuronnettomuus synnytti monta pientä sankaritarinaa ja sai ihmiset ja yhteisöt heltymään rahalahjoituksiin toisten auttamiseksi. Kollegani oli silloinkin siellä työssä. Silloisessa työssäni toimin työnohjaajana & tukijana ko. turistipapille siellä ja se oli hyvin haastavaa – vielä vuosia jälkeenkin päin.

Me annoimme liiastamme. Koskettavalta tuntui paikallisten ihmisten avuliaisuus: kaiken omaisuutensa veden vietäväksi menettäneet turistit saivat näiltä köyhiltä ihmisiltä vaatteet päälleen. Kännykät annettiin kyselemättä käyttöön, vaikka yhteen kaukopuheluun saattoi kulua sikäläisen ihmisen kuukausipalkka.

Päivän epistolassa arvostellaan Laodikean seurakuntaa, joka hykertelee omassa rikkaudessaan: on itseriittoinen, entistä varakkaampi eikä tarvitse enää mitään. Todellisuudessa se on sääliittävä, köyhä, sokea ja alaston.

Me olemme rikkaita, mutta me emme koskaan ole lakanneet tarvitsemasta lisää? Olemmeko me sokeita omalle hyvinvoinnillemme? Eikö meille mikään riitä? Jan Egeland (norjalainen diplomaatti, poliittinen tiedemies, auttamisoperoija) voisi esiintyä uutislähetyksessä meille myös nyt - paaston aikana. Aasiaa koettelivat silloin luonnonilmiöt, joita me suomalaiset emme joudu omassa maassamme pelkäämään. Silloin me länsimaalaiset kysyimme yhdessä: missä oli Jumala? Miksi Hän salli tämän tapahtua? Paikalle menneiltä ja kotimaassa palaavia lentokentällä heitä auttaneilta papeilta kyseltiin, miten uskon käy tämän keskellä?

(Mutta meidän todellisuuttamme nuo voimat eivät ole. Meidän maailmaamme kuuluvat toimiva tietoliikenne, satelliitit ja huipputeknologia. Niiden avulla hallitsemme ja kontrolloimme ja luomme turvallisuutta. Meille ei voi sattua mitään pahaa ja jos sattuukin, niin me osaamme korjata vauriot?)

(Jumalan olemme tähän järjestelmäämme valjastaneet. Jumala on Jumala niin kauan kuin Hän leikkii meidän kanssamme meidän säännöillämme? Onko meidän Jumalamme teknologia-Jumala? Häneenkö me luotamme ja Hän petti silloin monet lomamatkalla.)

Kaukaiset esi-isämme oppivat pelkäämään ja kunnioittamaan Jumalaa, kun he näkivät Hänen voimansa luonnossa. Tuli selväksi, että ihmisten yläpuolella oli Joku heitä väkevämpi. Tuuli, aurinko, maa ja meri olivat Hänen vallassaan ja käskettävissään. Ihminen saattoi vain nöyryä niiden hirmuisuuden edessä tai ihastella niiden kauneutta.

(Nyt luonnon osoittama voima oli uskoamme koettelemassa. Mutta ehkä siinä sortui vain usko omaan luomukseemme: nukketeatteri - Jumalaan, jonka langat sotkeutuvat omissa käsissämme.)

Evankeliumissa ihmiset eivät uskoneet Jeesukseen, vaikka olivat omin silmin nähneet monia tunnustekoja. Epäusko syntyy helpommin kuin usko. Epäusko ei kaipaa todisteita, sen voi perustaa heikollekin perustalle. Eikä epäuskoa voi järkyttää niin helposti kuin uskoa.

Paasto kutsuu meitä etsimään sitä, mikä on arvokasta Jumalan silmissä. Se on viime kädessä parasta meille itsellemmekin!

Usko on Jumalan lahja, Pyhän Hengen työtä ihmisessä: ja SE on ihme. Nouskaamme tunnustamaan yhteinen kristillinen uskomme: